

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

727.1

Hely

Idő

"1916"

Személy

Szerző:

Cím: Tulzsufolt iskolák, üres paloták

Forrás:

Népszava

Bp.

1916. 278

(Köt. v. füz.)

(Old

Tulzsufolt iskolák, üres paloták.

A közoktatási bizottság minapi ülésén az ügyosztály jelentést tett arról, hogy baj van három iskolának a fölépítése körül: ugyanis a háboru előtt készült és elfogadott költségelőirányzathoz képest körülbelül 50 százalékkal többbe kerülne az építkezés. Erre — dr. Vázsonyi Vilmos indítványára — elhatározta a bizottság, hogy most csak az egyik iskolát építteti föl, kettőnek a fölépítését pedig a háboru utánra halasztja; emellett azonban sürgősen fölkéri az illetékes hatóságot, hogy a katonaság céljaira lefoglalt 42 községi iskolaépületet ürítsék ki és adják vissza rendeltetésének.

Nem kételkedünk benne, hogy a katonai hatóság a legnagyobb jóakarattal fogja ezt a dolgot fontolóra venni és minden lehető meg fog tenni, hogy a város kivánságát teljesítse. A katonai hatóságoknak bizonyára nem céljuk, hogy a polgári élet rendes folyását jobban megakasszák, mintsem okvetlenül szükséges. Azonkívül azt is tudják, hogy a polgárok, akiket a népiskola nevel, szükség esetén katonák is lesznek, már pedig a katonaságnak is minél intelligensebb

emberekre van szüksége és így érdekében áll, hogy a népiskolák zavartalanul működjenek. Amde ezidő szerint a népiskolák működésében igen nagy a zavar. Számos iskola katonai célokra van lefoglalva és ezért egy-egy iskolaépületbe két-három iskola tanítótestülete és növendékei kénytelenek összeszorulni. Váltakozó tanítás van, némely osztályok csak délelőtt, mások csak délután járhatnak be az iskolába. A tanítási idő emiatt tulságosan rövid. A tantermeket nem lehet kellőképpen tisztogatni és szellőztetni, ami a gyermekek egészségére rendkívül káros. Nem akarjuk részletesen elsorolni a bajokat, amelyek az iskoláknak ilyen módon való elhelyezéséből származnak — az ilyen részletezés inkább szakemberek elé való —, de mindenki elképzelheti, hogy nagyon gyarló oktatás folyhatik ottan, ahol két-három iskola növendékei szorulnak össze egy iskolába, mert hiszen, ha nem így volna, akkor a város — amely iskolákra nem igen szokta a pénzt pazarolni — nem építteti volna egy helyett három iskolát.

Mindezeket a szempontokat bizonyára figyelembe fogja venni a katonai hatóság és keresni fogja a helyes megoldást. Mi a magunk részéről bátorkodunk erre nézve egy kis utmutatással szolgálni. Budapest székesfőváros területén számos nagyuri palota áll teljesen üresen, használatlanul. Gyönyörű, nagy, világos termek vannak ezekben a palotákban; a legtöbbnek szép kertje vagy parkja is van. Ezeknek a palotáknak a tulajdonosai kivétel nélkül nagyon gazdag emberek, akiknek bérházaik

vannak Budapesten, kastélyaik és villáik vidéken. Ezek a hatalmas urak évenként legföljebb két-három hónapig használják palotájukat, de néha esztendőkön át egyáltalában nem használják. A mi szerény véleményünk szerint a katonai hatóság egész bátran rekvirálhatná, illetőleg katonai célokra igénybe vehetné az ilyen üres palotákat. Azt hisszük, maguk a tulajdonosok sem tennének ellenvetést, sőt talán örülnének, hogy ebben a nehéz időben ilyen módon is szolgálhatják a hazát. A palota-tulajdonosok tehát csak hálájuknak esekély részét rónák le, ha üresen álló épületeiket a mi katonáinknak adnák át, amely azután azokat sértetlenül szolgáltatná vissza a tulajdonosoknak. Az ország sok helyén volt már a háboru folyamán katonai beszállásolás és ilyen alkalommal még a szegény családok is kötelesek szűk lakásuknak egy részét, néha két szobájuk közül az egyiket, sőt egyetlen szobájukat is átengedni a katonaságnak; mennyivel könnyebben engedheti át a palotáját az, akinek azonkívül még számos háza van. Mi magunk is számos üresen álló palotát jelölnénk meg; csak a Múzeum környékén levő utcákban kellene kissé körülnézni és még néhány más helyen és hamarosan együtt volna annyi épület, hogy az iskolákat föl lehetne szabadítani és vissza lehetne adni rendeltetésüknek.

Reméljük, hogy az illetékes hatóságok ezt az indítványunkat a megfontolásra és a keresztülvitelre alkalmasnak fogják találni.